

**ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2**

อัมมา พงษ์ธรรม*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน จำนวน 136 คน เครื่องมือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .967 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การบริหารการจัดการศึกษาถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งของชาติ ความเจริญรุ่งเรือง ความก้าวหน้าของประเทศ และการพัฒนาให้ทันกับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และ สติปัญญาของชนในชาติ ซึ่งได้รับการพัฒนาและถูกเตรียมการอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การปรับตัว และ พัฒนาให้เท่าเทียมกับชาติอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 12-14)

ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ กำหนดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกำหนดบทบาทของครูและบุคลากร ทางการศึกษา ผู้บริหารจะลดบทบาท ในการทำงานแบบสั่งการ ปรับเปลี่ยนเป็นผู้ประสานประโยชน์ ช่วยแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน ต้องเป็นผู้มีความเป็นผู้นำสูง มีความรอบรู้ สามารถช่วยเหลือแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ร่วมงานได้ เป้าหมายหลักของสถานศึกษาก็คือ การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และการที่สถานศึกษาจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดนั้น ผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งคือผู้บริหาร ในฐานะผู้นำขององค์กร จะต้องมีความสามารถในการนำหรือมีภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม ที่จะทำให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมาย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะต้องทำให้เกิดขึ้นในตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน โดยมีจุดหมายเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ เป็นระบบที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี ความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความสามารถในการวางแผน พัฒนางาน มีความสามารถในการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำสูง มีคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนมีบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่เชื่อถือ และยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดีที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่การจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 7)

ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการบริหารการศึกษานั้นเป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ในการสร้าง

ความพึงพอใจให้กับบุคคลเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจ การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ จะนำมาซึ่ง ความเติบโตของหน่วยงานและส่งผลให้มีสังคมของการทำงานเป็นทีมที่มีคุณภาพ จึงกล่าวได้ว่าความพึงพอใจมีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งกำลังศึกษาโครงการพิเศษศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้างนั้นมีภาวะผู้นำในการบริหารอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด พึงพอใจต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเหมาะสม สอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อการบริหารงานในสถานศึกษาหรือไม่อย่างไร และข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย คาดว่าจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนให้ดำเนินงานสำเร็จในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้นำไปพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุกระดับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยมี ขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุกระดับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยศึกษาลักษณะภาวะผู้นำ ซึ่งมี 4 แบบ คือ

- 1.1 ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ
- 1.2 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน
- 1.3 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
- 1.4 ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาทุกระดับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2560 มีทั้งหมด จำนวน 211 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาทุกระดับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2557, หน้า 101) จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของครูในแต่ละโรงเรียน ประชากร 211 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาทุกระดับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 211 คน โดยกำหนด

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 ได้จำนวน 136 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพศหญิง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 เพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริการสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำพูน เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริการสถานศึกษา 4 ด้าน จำนวน 44 ข้อ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน และด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .967 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 136 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 16-20 มกราคม 2561 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความพึงพอใจด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ผู้บริหารมีการใช้แบบภาวะผู้นำที่หลากหลาย ดังนั้นการบริหารจึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบภาวะผู้นำของตนให้เข้ากับสถานการณ์และความพึงพอใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ในบางสถานการณ์ ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม แต่ในอีกสถานการณ์อาจต้องการภาวะผู้นำแบบเผด็จการแทน ผู้บริหารจึงต้องสามารถปรับเปลี่ยนแบบภาวะผู้นำของตนให้เป็นไปตาม สถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระพงษ์ วีระชานนท์ (2550, หน้า 82) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามความเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรประภา เอียวเจริญ (2550, หน้า 96) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำแบบเผด็จการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่นั้นจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มุ่งผลงานเป็นหลัก ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้กฎระเบียบ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิช จัยกลาง (2550, หน้า 80) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ด้านภาวะผู้นำแบบเผด็จการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อภิชา มีเพียร (2552, หน้า 134) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำในด้านการมีอิทธิพล เผด็จการอย่างมีอุดมการณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร มีการกำหนด เป้าหมาย ในการทำงาน ให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงานในการทำงาน ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล และแสดงความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ร่วมงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเห็นว่าตนเองได้รับการมอบหมายงานอย่างเหมาะสม ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเองทั้งงานสอนและภาระงานอื่นๆ ส่งผลให้ บุคลากรทางการศึกษาเกิดความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ ประกายสกุล (2556, หน้า 80) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน ในภาพรวมภาวะผู้นำแบบมุ่งงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุมาลา งานไว (2551, หน้า 101) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการ

ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานอยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารการศึกษา มีการสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยเป็นผู้ให้คำแนะนำ และคอยช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรค มีความไว้วางใจ มีความมั่นใจ และเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสดง ความคิดเห็น ให้การยกย่อง ชมเชย แนวคิด และผลงานของผู้ร่วมงานอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คารินทร์ พลวรวิทย์ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับสุพิศ จุ้ยกลาง (2550, หน้า 86) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการศึกษพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ในการบริหารงานการศึกษานั้น ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นมิตรและสามัคคีกัน ได้รับความ ช่วยเหลือ เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน อีกทั้งผู้บริหารการศึกษายังมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานจึงจะทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คารินทร์ พลวรวิทย์ (2555, หน้า 73) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับพันธุ์เทพ ใจคำ (2547, หน้า 125) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 มีพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำพูนเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการทำงานภายในโรงเรียนนั้นไม่มีการแบ่งแยกระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคลากรที่แต่ละคนมีอย่างแตกต่างกันเป็นสำคัญ อาจเป็นเพราะครูเพศชายและเพศหญิงในปัจจุบันมีบทบาทในการทำงานที่ใกล้เคียงกัน มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ลักษณะงานจึงไม่แตกต่างกันมากนัก มีความเป็นมิตร มีการยอมรับและการไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการบริหารจัดการแบบร่วมคิด ร่วมทำ เปิดโอกาสให้ทั้งชายและหญิงได้มีส่วนร่วมในการทำงาน เสมอภาคและเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับ วาสนา มะณีเรือง (2552, หน้า 73) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ที่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุและประสบการณ์ในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ศิริกมล สุขสงบ(2548, หน้า 118) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลจากการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำโดยรวมในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษากับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งหัวช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันนั้น ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความไว้วางใจเพื่อนร่วมงาน ตระหนักถึงความสำเร็จของงานและโรงเรียน มีบรรยากาศแบบร่วมคิดร่วมทำร่วมมือประสานงานให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างกว้าง โดยการพูดคุย หรือแสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้ากับโรงเรียน การพัฒนาทุกระบบของโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐม ปรีปนังกูร (2554, หน้า 121) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัสศรี หนูเผือก (2552, หน้า 58) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านภาวะผู้นำแบบเผด็จการ เมื่อมีภาระงานต่างๆ ผู้บริหารควรกำหนดงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบ และมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือละเลยการทำงาน
2. ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน ผู้บริหารการศึกษาควรมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร สร้างทัศนคติให้บุคลากรมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
3. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อมีการสอบถามและเสนอความคิดเห็นแล้วควรนำไปพิจารณา และควรให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ บุคลากร เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการทักเฝ้าระวังการประนีประนอมผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อมีปัญหาหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งห้วยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งห้วยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเครือข่ายสถานศึกษาทุ่งห้วยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต อันจะนำไปสู่การบริหาร คุณภาพงานทางการศึกษาได้สำเร็จตามเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- จรัสศรี หนูเผือก.(2552).ความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- จิรประภา เอียวเจริญ. (2550). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คารินทร์ พลวิรินทร์. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธีระ รุณเจริญ (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร การศึกษากับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพงษ์ วีระชานนท์ (2550). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพวรรณ ปรายสกุล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปฐม ปริพนันธุ์. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

วาสนา มะณีเรือง (2552). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริกมล สุขสงบ. (2548). ภาวะผู้นำที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารไทยธนาคารจำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุพิษ จุ้ยกลาง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุมาลา งานไว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะของผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจในงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์.(2557). ระเบียบวิจัยทางการศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ

อภิขยา มีเพียร. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.